

Izhaja vsak dan, ud ob nedeljah in praznikih, s jutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciška Ašlškega št. 20, I. nadstropje. — Dopol naj se pošilja uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik koncesij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinosti. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 15.— in celo leto L 35.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Mirovna konferenca.

Povrničev nemških ujetnikov v domovino.

PARIZ, 14. Dutasta, glavni konferenčni tajnik, je sporočil nemški delegaciji, da se bo vračanje nemških ujetnikov vršilo sorazmerno s prihajanjem nemških civilnih delavcev, ki bodo popravljali škodo po opustošenem ozemlju.

Zavezniki ne razpravljajo z Belo Kuhnovo.

PARIZ, 14. Zavezne in pridružené vlade so brzojavile Beli Kuhn, da ne morejo razpravljati z njim, preden ne izvrši premirnih pogojev.

Proslava zmage v Parizu.

PARIZ, 14. Velikanska množica se je včeraj zbrala pred triumfskim slavolokom, kjer je bila zgrajena grobnica v spomin vojakom, ki so padli v vojni. Ko se je Clemenceau prikazal, mu je množica živahno vzklikala; on pa je vzkliknil: »Ni več kategorij med Francozi!«

Danes jutraj ob 7 se je zbral Foch generalni štab pri mailletskih vratih. Nekoliko minut pozneje je prišel mestni svet. Predsednik mestnega sveta in senški prefekt sta stopila pred Joffreja ter pozdravila njega in njegove čete. Po prisrčnih govorih so se odpravili maršal in mestni zastopniki v kočiji proti slavoloku.

Predsednik republike Poincaré, ki je zapustil Elizej ob 8, je prišel na Place de l'Etoile. Njegov prihod je ljudstvo burno pozdravljalo. Poincaréja so sprejeli ministri predsednik Clemenceau, zbornični in senator predsednik maršala Foch in Joffre, a glasba je igrala bojne pesmi, marseljezo in Chant des Depart. Predsednik republike je zasedel prostor v sredi tribune, na kateri so se nahajali ministri, bivša predsednika republike Loubet in Talliérès ter veliko gospa v elegantnih oblekah.

Na drugi tribuni so sedeli nekateri ministri, diplomatski zbor in alžaskolorenska odposlankstva. Na doljem kraju tribune je sedelo 140 pohabljenec. S slavoloka so se videli Avenue de la Grande Armée in Elizejske poljane, kjer je bila ogromna množica. Bil je človek pri človeku, da se ni moglo dihati.

Predsednik je položil na grobnico venec. Duport in Deschanel sta položila dva venca v imenu senata in zbornice, a nato je položil neki mornar venec v imenu mornarice, a neki drug vojak v imenu kopnene vojske. Končno so položili na grobnico venec deklice v alžaskolorenski noši.

Na čelu čete sta jahala maršala Foch in Joffre. Šle so mimo vse zavezniške čete s svojimi zastavami. Največji vtisk je napravila četa 1000 pohabljenec. Ljudstvo je čete burno pozdravljalo.

Proganstvo bivšega nemškega cesarja svetovna nevarnost.

PARIZ, »Het Volk«, glasilo socialistične stranke, piše, da bi proganstvo bivšega nemškega cesarja povzročilo svetovno nevarnost, ker bi njegovo osebo lahko izkoristili nemški reakcionarci, ki hočejo tvegati protirevolucijo. List zaključuje, da se ne strinja z buržoazijskimi listi, ki bi hoteli juridično dokazovati, da je izgon bivšega cesarja nemogoč, ter upa, da bo svet petorice določil kraj, kjer naj bo prebival bivši cesar.

IZ BOLGARSKÉ.

Italija edini prijatelj Bolgarije.

PARIZ, 14. »Journal des Debats« poroča iz Sofije, da je socialistični minister Sakiov izjavil v nekem svojem govoru, da imajo Bolgarji enega samega prijatelja, Italijo, ki želi, da bi Bolgarska tvorila jez med Grško in Carigradom. Italija bi hotela tudi samostojno Macedonijo, da bi dobila trgovsko železniško zvezo iz Drača preko Macedonije in Bolgarske v Rumunsko. Minister je pripomnil, da bo Bolgarska svojo intervencijo v vojni drago plačala ne samo z ozemljem, ampak tudi z denarjem.

IZ NEMCIJE.

BASEL, 14. Iz Berolina: Neko službeno poročilo Wolffove agencije piše, da sta minister za javno gospodarstvo, Wissel, in državni poštajnik istega ministrstva predložila svojimi demisi.

Agencija Wolff piše, da namerava pruska vlada proučevati posebno ustavo za Zgornjo Šlezijo, če bi prebivalstvo glasovalo za priključitev k Prusiji.

Bavarska hoče biti neodvisna.

BERN, 15. Bavarski deželni zbor je odobril provizorični osnovni ustavodajni zakon, po katerem je Bavarska smatra za svobodno državo, neodvisno od drugih delov nemške države. Po tem sklepu je vlada takoj ukazala, da vse oblasti to upoštevajo v službenih spisih.

PODLISTEK

Usakdanja zgodba.

Danska povest. — Prevedel M. C. —

Odslej je zadobivala hiša g. H. polagoma vse drugačno lice. Naselili so se v njej, odstranivši vse nasprotne vnanosti: poprej nepoznan mir, red in ličnost, pametno gospodarstvo, ki je bilo istotako oddaljeno od razsipanja kakor tudi od skopuharenja. Gospa, Jette in prijateljice so sicer tudi nadalje nemoteno uganjale v sobi svoje stvari — včasih se je tudi Maja živahno vdeleževala njihove delavnosti in tedaj so njihovo delo in razgovori zadobivali drugačno in novega življenja — ali v določenih časih so se zbirali v salonu, kamor je Maja, po želji očeta, spravila svoj glasovir ter nad njim razobesila sliko večkrat omenjenega strica — krasno možko lice.

G. H. je ostajal odslej zvečer doma in včasih je privedel seboj tega ali onega znanca, česar ni poprej storil nikdar. Mati, hčeri in prijateljice so se tudi polagoma vdale v novi red in uveljavljala se ni nikaka disonanca iz prejšnjega časa.

Ta sklep je zelo važen vsled tega, ker je popolnoma nasproten ustavodajnemu načrtu, o katerem se sedaj govori v Weimaru. Z druge strani je to očitno dokaz odpora bavarskega državnega zbora proti tendencam, ki so zmagale na weimarski narodni skupščini.

Predlog za sezidanje mesta, ki bo sedež Zveze narodov.

BRUXELLES, 14. Medzavezniški odbor za zgradbo spomenika v spomin na svetovno vojno predlaga, naj bi se sezidalo mednarodno mesto s stanovanji in vrtni, kjer bi bilo svetovno intelektualno središče. To mesto naj bi se sezidalo na kraju svete, bojne poti. Mesto naj bi se neutraliziralo, ker bi tako moglo postati definitivni sedež Zveze narodov.

IZ NEMŠKE AVSTRİJE.

Težave pri prehrani Nemške Avstrije.

DUNAJ, 14. Kancelar Renner je poslal gospodarski komisiji v Parizu dolgo pismo, v katerem naglašal, da stoji s prehrano Nemške Avstrije zopet zelo slabo. Nemška Avstrija je stavila vse imetje na razpolago gospodarske komisije; zato prosi nujna nova provizorična posojila, vsaj za mesec avgust in september, ker je republiki nemogoče, da bi si z druge strani nabavila posojila za nakup živil. Če se pošiljanje živila ustavi, bo to povzročilo katastrofo.

Avgusta bo izčrpano posojilo za poljske pridelke in moka, a že sedaj je ustavljeno pošiljanje rib, masti, riža in kondenziranega mleka. Če preneha pošiljanje žita in moke, bo prebivalstvo Nemške Avstrije, posebno pa dunajsko, popolnoma izstradano. Nova žetev, ki pride šele čez nekaj mesecev ne bo mogla pokriti vseh potreb. Če izbruhne glad, ki so ga začasno preprečili zavezniki pošiljave, se enkrat, ko strahotni kot popel in bo onemogočil vzdrževanje socialnega reda.

Predarsko vprašanje.

CURIH, 15. Dunajska vlada je poslala predarski vladni noto, v kateri jo vpraša, pod katerimi pogoji namerava Predarska izstopiti iz avstronemške skupine. Vprašanje bi se moralo rešiti pred definitivnim mirom, da se pogajanja v St. Germainu, že tak zapletena, ne zapletejo še bolj. Zveza narodov bi, kakor piše nota, ne nasprotovale priključitvi Predarskega k Švici ali k južni Nemčiji. To pa bi se moralo zgoditi sporazumno z Nemško Avstrijo, ki bi to dovolila v narodni skupščini.

Entente koncesije so sporete na Dunaju z zadostnočjem.

CURIH, 14. Dunajski časopis izraža svoje zadovoljstvo radi bližnjega sprejema Nemške Avstrije v Zvezo narodov in radi izpremembe čl. 49. Kakor znano, se radi izpremembe tega člena ne bodo več moge zapletiti pravice, lastnine in deleži Avstrijcev na ozemlju nemške države, a kar se tiče naroda, ki ima največjo prednost, obstoji za Nemško Avstrijo možnost, da dobi po treh letih reciprociteto. Kakor poročajo posebni poročevalci v Bruxellesu, je ta sklep naredil na nemško-avstr. delegacijo najboljši vtisk, ker je črtanje čl. 49 neizmerno važnosti za obstoj Nemške Avstrije.

»Neue Freie Presse« piše, da bi diktatura ali pa vlada sovjetske republike ne mogli nudiati ententi zadostnih jamstev za vzdržanje reda in za izvršitev mednarodnih obvez. Razumno se po načinu, kako je nota sestavljena, da poziva ententa Nemško Avstrijo, naj zahteva pristupitev k Zvezi narodov, kar je posebne vrednosti, če se upošteva nevarnost, ki grozi Avstriji od morebitnega napada ruske vojske.

»Neues Wiener Tagblatt« priznava, da je z izpremembo čl. 49 težko breme, ki je prišlo k Nemški Avstriji, postalo nekoliko lažje. Po znanju, ki ga vse entente države kažejo za Nemško Avstrijo, se lahko upa, da ne bodo zavezniški zahtevali ničesar, kar bi presegalo meje proizvodilne moči Nemške Avstrije.

»Arbeiter Zeitung« vidi v tej noti velik uspeh, ki se mora pripisati kancelarju Rennerju in drugim članom delegacije. List naglašal posebno vpluden ton, v katerem je nota pisana.

»Neuer Tag« se izraža v istem smislu in zahteva, naj bi ententa dovolila ustnena pogajanja, ker bi se na ta način znatno skrajšale muke, ki jih trpi država.

Tudi »Zeit« in »Volks Zeitung« ste mnenja, da se je dosegel velik uspeh.

Centralna Agencija naglašal, da je zboljšanje mirovnih pogojev in prid Avstriji delo francoskega poslanika Alizija.

Kdo bo plačal 36 milijard avstro-ogrskih vojni posojil?

BERN, 14. »Journal de Geneve« piše o avstro-ogrskih dolgovihi ter naglašal, da je najvažnejše vprašanje, če bodo narodne države, nastale na ruševinah bivše monarhije, hotele prevzeti 36 milijard vojni posojil, ali bo pa samo Nemška Avstrija postala dedič dolgovi bivše monarhije. Praktično, pravi list, je vprašanje, ali bodo dolgovi plačani, ali pa ne, ker sama Nemška Avstrija bi ne mogla prevzeti teže vseh vojnih dolgov. Po mnenju Journala de Geneve so bili dolgovi rednim gotovim narejeni od države in sicer, ali po državnih naročbah, podpisanih od ministrstva, v katerem so se nahajali zaupniki slovenskih narodov, ali po parlamentarnem sklepu državnega zbora, v katerem

Najbolj pa mi je ugajal način, kako so se uprizorile te izpremembe. Ne mislite nikar, da bi bila Majina mačeha izgubila na ugledu v hiši. Ne — nasprotno! Maja se je vedno obracala do nje v blagem, hčerskem — spoštovanju. Vsakdo je mogel misliti, da izvaja le ukaz svoje matere in zdelo se je, da je ta zelo zadovoljna žnjo.

Po želji g. H. mu je morala Maja vsak večer svirati in peti. Kak glas! Kak zvok! Kaka igra! Nikoli ni pevala drugega, nego romance in male pesmi in se je sama spremljala na glasovirju.

V stari francoski pesnitvi naletamo večkrat na rek: »marier sa voix an son de la lyre« (družiti glas lire s svojim glasom).

Sedaj šele je postal jasen smisel tega reka, kajti Maja je znala tako prilagajati svoj instrument svojemu petju, da je zvenelo, kakor da je obojno spajala najtesnejšo skupnost. Isto velja tudi za besedilo in melodijo, če sta pesnik in skladatelj le kolikorotlik storila svojo dolžnost. Jette je svirala veliko težavnejše stvari in ji je bila lastna veliko večja spretnost, nego-li Maji. Ali, ta je igrala in pevala romanco, ki so ji bile predložene, kar z lista, dočim se je Jette cele mesece vadila, čemur je bila posledica ta, da so imele sonate in arije Maje

ste dve tretjini poslancev bili Čehi, Poljaki, Ukrajinci, Jugoslavlani, a Nemci so imeli samo tretjino glasov. Vsaka naredba o razpisu posojil nosi podpis komisije za državno kontrolo, koje član je bil Mastalka, očitnični zastopnik češkega parlamentarnega kluba. Ne samo, da so bila posojila rednim potom sklenjena, temveč so bila tudi podpisana, in v veliki meri, od narodnih držav. Na sedanjem češkem ozemlju je bilo podpisanih 14 milijard vojni posojil. (O tej zadevi in sploh o ustroju bivše avstro-ogrške vladavine smo že toliko pisali, da smatramo za nepotrebno, da bi sedaj to zopet ponavljali. Pritrjujemo pa radi trditvi, da je to zelo komplicirano in važno vprašanje, ker gre za kožo veliko nedolžnih žrtv avstro-ogrške nastlosti, ki jo ima na vesti vlada, ki je bila vse drugo, samo ne slovenska, kar bo gotovo priznal tudi »Journal de Geneve«. Op. ur.)

Iz Jugoslavije.

Jugoslovanski socialni demokratje o reških dogodkih.

ZAGREB, 15. (»Era Nuova«.) Zagrebška »Sloboda« piše o reških dogodkih: Te dni se je v Reki prelivala kri. V tem ko je načelnik italijanskega odposlankstva na mirovni konferenci, Tittoni, v Parizu vodil politiko zopetnega približanja k Francoski in je vse italijansko časopisje nastopalo za misel latinskega bloka, so na Reki Italijani in Francozi ubijali drug drugega. Ti dogodki ne morejo osumpiti nikogar. Moderna družba, ki se opira na trhle opore gnilega kapitalizma, je polna takih neskladnosti in kričevih protislovij. Reški dogodki imajo svoj izvor v kapitalističnem tekmovanju. Italijani skušajo pregnati Francoze z Reke, da bi si tako zagotovili madžarski in jugoslovanski trg. Te kapitalistične izkoriščevalce krepko podpirajo reški Italijani in italijanski šovinisti, ki so se posebno odlikovali v pustošenih in pokoljih. Italijanski narod kot tak ni odgovoren za ta dejanja, ker je ves italijanski narod nasproten sedanjemu kapitalističnemu sestavu in sedaj začena svoje revolucionarno delo.

Reka, Zader in Šibenik ne pripadajo Italiji?

RIM, 14. (»Nazione«.) Po vesteh, ki prihajajo iz Pariza, so bile na Clemenceaujev predlog, ki sta mu pritrtila Wilson in Lloyd George, poslani v Reko angleške, ameriške in francoske ladje s potrebnimi posadkami za izkrcanje. Govori se, da je medzavezniška generalna komisija sklenila, da se morajo italijanske čete umakniti in da se generalu Grazioliu odvzame poveljništvo.

Zagotavlja se tudi, da hočejo zavezniški Italiji odrediti Zader in Šibenik, ki sta vključena v londonski dogovor.

V francoskih krogih se govori, da bi moglo priti z Italijo do kakšnega sporazuma, če italijanska vlada pristane na to, da se Reka proglasi za svobodno državo. Nato bi se proglasila aneksija ozemeli, ki so določena Italiji na podlagi londonskega dogovora, če se Italija nekateri ozemeli odreče in tako reši Francijo in Anglijo obveze, ki ste jo prevzeli v tem dogovoru.

Te vesti so naredile velik vtisk, toda Italija, ki so njene notranje razmere zagotovljene, bo znala gledati zunanje težave trezno in trdno, prepričana, da bo vlada znala iziti iz tega spora častno, kar bi se v drugih časih smatralo za izdajstvo.

14. julij v Reki.

REKA, 14. (»Nazione«.) Danes, na dan francoskega narodnega praznika, je obiskal general Grazioli s svojo soprogo v zadnjih izgrelih ranjene Francoze, ki se nahajajo v bolnišnici. General se je zadržal v vsakim v prijaznem pogovoru, a gospa Graziolijeva jim je podarila cvetlice. Danes tudi ob priliki iste svečanosti, so se vršili v župni cerkvi svečani religiozni obredi. Ladje v luki so okrašene.

REKA, 14. Danes so se začela v »Casino patriottico« razpravljanja med generali, ki imajo nalogo, da uvedejo preiskavo. Ker pa je mankal angleški general, je imelo razpravljanje samo pripravljalni značaj.

Jugoslovanski časopisje o dogodkih v zasedenem ozemlju.

REKA, 14. (»Gazzetta del Popolo«.) Belgrajski tiskovni urad poroča: »Vse naše vojne brodove je zasidrano v reški luki in je bilo doslej pod angleškim nadzorstvom. Ker se je ukrenilo, da Angleži v treh dneh zapuste Reko, prevzamejo nadzorstvo nad jugoslovanskim brodom do končnega sklepa miru Amerikanci.« Resnica je drugačna. V reškem pristanišču ni bilo razun italijanskih vojnihi ladij »Dante Alighieri«, »Emanuele Filiberto«, »San Marco«,

vsikdar čar novosti, dočim so postajale Jettine sonate in arije premlatene in zoprne že popred, nego si jih prav čul. To vse je znala Maja iglati s tem, da je vedno naglašala talent svoje sestre — ne morda tako, da bi se zdelo, da smatra to kot dolžnost, marveč kakor da ji napravila resničnega užitka. V vsem je bila naravna in resnična in je znala vsikdar pogoditi pravo.

Nisem bil nikak neizkušen mladič in moja čustva do tega dekleta so mi bila dobro poznana; nepoznana pa mi je bila strašna sila strasti. Nikdar še nisem srečal ženskega bitja, ki bi bilo odgovarjalo mojemu idealu pravega ženstva, in sem menil tudi, da kaj takega sploh ni na svetu. Nisem vedel, kaj se to pravi: ljubezen v duhu in resničnosti! Vedo sem gojil tajno zaničevanje do tistih, ki niso imeli dovolj moške moči, da bi se upirali blaznosti strasti. In nikoli nisem mogel slutiti, da bi tudi zmenoj moglo priti tako daleč. V tem me je podkrepilo čudno protislovje v moji notranjosti, ko mi je bilo včasih v tolažbo, če sem mogel v svojih mislih grajati Majo ter da sem mogel često misliti o njej, da je napeta in gosposka in da je nikdo ne more prav razumeti. In vendar je gotovo, da ni mogel biti noben človek odkriteji, neprisljnejši in svobod-

dveh torpedolovcev, ene ameriksanske križarke, enega angleškega rušila in enega francoskega, »Sakalave« te dni nobene druge vojne ladje. Ravno tako tudi ni resnično, da bi Angleži bili na tem, da zapuste Reko. — Belgrajška socialistična »Slobodna Riječ« piše: V naših ozemljih, zasedenih po italijanskih četah, se razdeljujejo v Rimu tiskani reški letaki italijanske oficijelne socialnodemokratske stranke, ki pozivajo italijansko vojaštvo, da naj zapusti naše kraje, ker so ti kraji jugoslovanski, ne pa italijanski. In dostavlja list: »Ali ni to najboljši dokaz, da more »Jugoslavija« glede svojih zahtev v veliki meri računati na italijanske socialiste?« Vsak komentar je nepotreben. — Slovenski list »Mariborska Strazha« objavlja nesramno vest, da so vojaške oblasti v Trstu dale tamkaj obesiti 248 slovenskih politikov in štiri slovenske žene, obsojene, da so kovali zaroto proti italijanskemu gospodarstvu. Da pobijemo to neumno vest slovenskega lista, naj ugotovimo, da so vseh avstrijsko državno orožje, ki ga Italijani ne poznajo, in da se listu pač toži po njih, ker jih ni. Vobče se teden dni sem opazil v vsem jugoslovanskem časopisju strahovit porast razširjanja kar najnesramnejših vesti o Italiji, o vojski, ki zaseda premirno črto, z eno besedo o vsem, kar je italijanskega. Značilno je, da se vsi današnji jugoslovanski listi proklete jeze, da francoska vlada in časopisje ne pripisujejo reškemu dogodkom one važnosti, kakor so se nadejali, in se tožijo, da italijansko vojaštvo vkljub vsemu ostane še na Reki, če ne za drugo, da očistijo pristanišče trupel francoskih vojakov, ki je zapirajo. Na tak zloben način opisuje vse jugoslovansko časopisje reške dogodke.

Zavezniški na Reki.

RIM, 14. (»Era Nuova«.) Odposlatev francoskih, angleških in ameriksanskih lačij v Reko z ukazom, da naj izkrcajo čete, tvorijo zaključek k spletki izživljanja neljubih dogodkov, da bi se imela pretveza za posredovanje zaveznikov in skrcenje italijanskih vojaških moči na kak bataljon. Tako se izvaja oroženo nasilstvo po pruskem vzorcu proti samoodločbi Reke, zaslužene kapitalizmom ameriksanske plovbe.

Francozi se niso izkrcali.

»Era Nuova« poroča: Danes se je raznesla po Trstu vest, da so se izkrcali na Reki Francozi. Danes v Trst došli časnikarji so povedali, da je v resnici hotel poveljnik francoske oklopnice »Waldeck-Rousseau« izkrcati 800 mornarjev, da pa se je upr general Grazioli, češ da bi izkrcanje moglo povzročiti nove neljube dogodke. Z ozirom na to je francoski poveljnik opustil izkrcanje.

Minister Lukinić odstopi?

ZAGREB, 14. »Narodna Politika« poroča, da bo svet petorice določil kraj, kjer naj bo odstopil. Preselil se bo iz Karlovca v Zagreb, kjer bo otvoril svojo odvadniško pisarno. Minister dr. Lukinić bo odstopil zaradi bolezni, vsled katere je bil tudi doma na dopustu.

Savski most pri Beogradu.

BELGRAD, 14. Z deli na savskem mostu bodo zopet pričeli in jih bodo izvedli do konca. Vsa dela bodo končana do konca tekočega meseca, nakar bo most izročen prometu.

Za zboljšanje kronske valute.

BELGRAD, 14. Tukajšnji listi poročajo, da prične Uprava fondova menjavati srbske dinarje s kronami po uradnem kursu 300 K za 100 dinarjev, da se prepreči umetno izpreminjanje kurza krona. Uprava fondova razpolaga z dvema milijonom krona, zaplenjenih pri tujih bankah v Jugoslaviji. — Kakor poročajo iz Beograda, bodo bankovci, ki se izdeluje v Pragi in Zagrebu, dobavljeni državi meseca avgusta, na kar se bo takoj izvršila izmenjava kron.

Obletnica smrti Hartviga.

Belgrad, 14. Ob petletnici smrti Hartviga, bivšega ruskega poslanika v Beogradu se je vršil v spomin na pokojnika cerkveni obred, ki se ga je udeležil metropolit Dimitrij s škofi Uparijanom, Mitrofanom, Dositijem, in veliko številu duhovnikov. Obredu so prisostvovali v imenu prestolonaslednika njegov

Obletnica smrti Hartviga.

Belgrad, 14. Ob petletnici smrti Hartviga, bivšega ruskega poslanika v Beogradu se je vršil v spomin na pokojnika cerkveni obred, ki se ga je udeležil metropolit Dimitrij s škofi Uparijanom, Mitrofanom, Dositijem, in veliko številu duhovnikov. Obredu so prisostvovali v imenu prestolonaslednika njegov

nej o vsake gosposke muhavosti — nego je bila Maja. A na drugi strani je bilo zopet vendarle res, da ona sodba o njej ni bila brez podlage. Kajti, čeprav je Maja občevala z vsakomur z največjo prostodušnostjo in odkritostjo, vendar je bilo vse njeno bitstvo nekako brzdan in neomajno zamočljivo o njenih najbližjih razmerah, da je res nisi mogel prav poznati.

Posebno mi je dajalo misliti vprašanje, ali je svojega bivšega zaročenca ljubila, ali ga ni ljubila, ali je zalovala, ker ga je izgubila, ali pa ni zalovala? Nekoč sem mislil, da sem že blizu rešitve te zagonetke, kajti nekega dne sem bil priča nekemu razgovoru o tem. Starši so ji namreč očitali, ker si še dopisuje s človekom, ki jo je tako hudo užalil.

»Mene da je užalil« — je izbruhnila; »ne, spoštoval me je! Ni me hotel varati, ni hotel sprejemati od mene ljubezni, ki je ni mogel vračati. Zato ga bom spoštovala in mu bom hvaležna vse življenje svoje.«

»Ne«, je vzkliknila Jette, »če bi ga bila ti ljubila, kakor jaz ljubim svojega izvoljenca (in pri tem me je poljubila), ne bi se ga mogla tako lahko odreči.«

Maja je povedala oči ter je odgovorila v vidni zadregi: »Čim bolj sem ga ljubila, tem bolj

prvi pobočnik general Pokorni, v imenu vlade ministri podpredsednik dr. Korošec, pomočnik ministra za zunanja dela dr. Gavrilović z načelniki vseh oddelkov, diplomatski zbor, generaliteta, hči pokojnega Hartviga, ruski poslanik Strandman, ruska kolonija in mnogobrojno meščanstvo obojega spola. Po dovršenem obredu je metropolit Dimitrij v lepem govoru naglašal večno hvaležnost srbskega naroda, ki si jo je nepozabljeno pokojnik zaslužil s svojimi velikimi deli. Opozarjal je, da je bil pokojnikov dom vedno odprt za vse dobre čine, ki so koristili srbskemu narodu in vsemu slovanstvu. Poslednje metropolitove besede: »Večnaja pamjet!« so ponovili vsi prisotni.

Velikanska povodenj na Moravskem.

CURIH, 14. Iz Brna poročajo: Ker so se ponoči od 9. na 10. julija utrgali oblaki, je reka Morava in njeni pritoki katastrofalno narasla. Obsežne pokrajine so pod vodo. Škoda je velikanska. Voda je preplavila tudi železniške proge, posebno med Novo vasjo in ogrskim brodom, tako da je promet na Slovaško prekinjen za dalj časa, po nekaterih vesteh za en teden, po drugih pa celo za tri tedne.

Iz Italije.

Velika večina zbornice za Nittlevo vlado.

RIM, 14. Zbornica je nadaljevala in dovršila razpravo o izjavi vlade.

Socialist Modigliani je rekel, da so se prejšnji govorniki omejali le na to, da so kritikovali minulos, namesto da bi povedali, kaj naj se zgodi v bodočnosti. To ni ne iskreno, ne koristno, kajti parlament je skozi 4 leta podpiral vsako vlado. Resnica je ta, da tu ne gre za odgovornost vlade, ampak gotovih razredov režima. Izjava ministra Tittonia je bila le majhna moralna lekciija, dočim versallski mir še ni priobčen parlamentu. Reški dogodki so le posledica dolge vrste pogreškov, krivd, in zamud. Vlada je skrivala pred parlamentom diplomatsko akcijo, ali sklepov za bodočnost ne smejo delati le mali sestanki voditeljev skupin, marveč se bo moralo odločiti v dvorani parlamenta. Izvestne žurnalistične in kampanje — pesnikov (D'Annunzio) so delovale na zavezniške v našo škodo. Niti mora demobilizirati čim najhitreje, dati razsežno pomiloščenje, in izdelati finančno reformo. Obžaluje, da napovedana napoved davka na premoženje, daje le tem možnost, da se odnejejo. Pozivlja vlado, naj osvobodi industrijo in poljedelstvo iz onesniten krivične zaštite pridobivanja železnin. Opozarja, kako izdatno so prispevale k disciplini aprovizacije in konsumi po mnogih mestih proletarske organizacije. Vlada naj posveča vso pažnjo nasprotstvu med mestom in deželo, ki je glavna ovira, da se ne more uresničiti praksa režima po socialističnih načelih — sicer da pridejo krvavi spori. Opozarja na nedostato izobrazbo mnogih poljedelcev in zahteva, naj se pospeši poizkus za odkup neobdelanih zemljišč od velikih posesti in njih porazdelitev med boljevnike in nebojevnike brez razlik. Ne veruje, da Nitti reši to vprašanje. Nadeja se, da že ta parlament reši vprašanje volilne reforme. Predvsem pa se ta zakonodajna doba ne sme zaključiti, ne da bi doznali uspeha preiskav glede izvoza in glede Kobariida.

Nato je govornik omenjal glasove o tujinskem vplivanju na glasovanje parlamenta in na italijansko časopisje. Hoče vedeti resnico, pa naj ta zadene kogarkoli.

Z ozirom na Reko trdi, da je Italija prešla iz vrste narodov zmagovalcev v vrsto premagancev. Italija bi se morala opreti poizkusom za dušenje komunističnih režimov v Rusiji in na Ogrskem. Nikar pa naj vlada ne nasprotuje manifestacijam dne 20. in 21. julija.

Radikalec Pavia je pozivljaj vlado, naj čim najhitreje izvede ukrepe, ki jih zahteva Trst za vzpostavitev svojega gospodarskega življenja. Pod težo vojaške uprave je Trst globoko poškod. Ne sme se več olašati z imenovanjem odločnega civilnega guvernerja s plodonosnim programom, ako nečemo, da spretnost konkurentov ne pokvari bodočnosti Trsta. Pošta in železniška služba niso

hrani. Izjavil se je za uvedbo razpore, da se odpravijo bolešne posledice v rodinah bojkotnikov.

Tudi reformist Raimondo se je izjavil proti vladi. V svojem kratkem odgovoru je rekel Nili, da se ne boji, da bi boljševizem prodrl v Italijo. Izjavil se je proti posredovanju v Rusiji in na Okskum. Italija umakne marveč čete, ki jih ima še v množinstvu. Sploh se Italija ne bo umesčala v notranje stvari drugih držav.

S tem je bila razprava zaključena in je sledilo glasovanje. Za vlado je glasovalo 257, proti 111 poslancev.

Proti vladi so glasovali strnjeno socialni demokrati, neodvisna socialisti Cabrin in Enrico Ferri, Salandra, Luzzatti, Gallenga, trije reformisti, sploh ostanki nacionalne zveze in bivši ministri. Za vlado so glasovali Bissolati, Sacchi, vsi radikali, skoraj vsi reformisti, clericali, gljotijanci z gljotijanci na čelu in končno Boselli. Sonino je odšel med glasovanjem iz dvorane. Vzporedno je gljotijanska večina, kakor je bila pred vojno.

Zbornica in splošna stavka.

RIM, 14. Julij se bo v zbornici razpravljalo začasni proračun. Veliko poslancev, ki se boje za ustavitve vlade, tekom splošne stavke, opotuje takoj iz Rima. Verjetno je torej, da si zbornica določi štiridnevni odmor, ko vztrajati delovni red in določiti se za razpravo o volilni reformi.

RIM, 14. Rimski prefekt je vsled okoliščin ministrstva za notranje zadeve priobčil naredbo, s katero ureja nekatere cene, odobrene s cenikom od 7. t. m.; narejuje se, da se ne smejo znižati cene luksuznih predmetov. Nadale je prefekt ukazal, da se morajo takoj vse trgovine odpreti, tako da bodo jutri odprte vse trgovine, toda vrata bodo privzajena samo do polovice.

Črkostavci stavkajo še vedno; tudi danes jutraj se je vršilo zborovanje.

Turati in izstop iz stranke.

RIM, 14. Na vedno večji pritisk sodrugov, da naj preklic izstop iz socialnodemokratske parlamentarne skupine, je prošil Turati svoje tovariše, da naj ga smatrajo za nenavzočega v skupini za čas te zakonodajne dobe, pridržal pa si je, da se končno odloči po volitvah.

Francosko-italijanska zveza svetuje Italiji odrekavanje

BOLONJA, 15. (Resto del Carlino.) Agencija Stefani objavlja proglas francosko-italijanske zveze v Parizu, podpisani po francoskem senatorju Rivetu, v katerem se svetuje Italiji, naj se odreče svojim narodnostnim zahtevam, kakor je morala Francoska pristati na težke popustive v miru z Nemčijo.

Profesor Pupin o hodočnosti Jugoslovancev.

Pupin je profesor na vseslužbeni v Nev-Yorku. Kjer je živo sodeloval na delu jugoslovanske izselencev za propagiranje ideje osvoboditve Jugoslovancev v Ameriki. Pupin je svetoven učenjak, človek velikega ugleda in odličnih vzvov; more veliko koristiti Jugoslovancev tudi zato, ker popolnoma pozna ameriške in angleške razmere.

Pupin se je mudil tudi v Parizu. V razgovoru z nekim časnikašem je podal sledeče izjave:

Trojemilni jugoslovanski narod je v resnici en narod. Različni je nekoliko radi plemenskega značaja, nekoliko pa radi delovanja raznih kulturnih vplivov, ki jim je bil podrejen. Zame so ti vplivi tako očitno dejstvo, da ni treba dalje razpravljati o njih. Razlike, ki obstoje in ki so le na korist celokupnosti naroda, bodo naravnost dobrodošle in se bodo srbili, Hrvatje in Slovenci s svojimi posebnostmi in sposobnostmi je ugodno izpolnjevali medsebojno. Človek iz Jukstava v Srbiji je izvrsten gospodar in živinorejec, Hrvatje so dobri gozdarji, drvarji in poljedelci, Hercegovinci in notranji Dalmatinci izvršni kameniti delavci, klesarji in zidarji, Dalmatince se pomore, da mu ga ni para na svetu, a je pri tem poln trgovskega duha in prilagodljivosti, kakor sem že mnogokrat videl in doživel v Ameriki. Bosance ima mnogo sli, a bo tudi dober delavec v rudnikih, ki se razkrijejo v Bosni do velikega pomembnosti. Ko se mu vrne zemlja po novi agrarni reformi, se povzame tudi njegova ambicija za poljedelstvo, tako da bo Bosna v kratkem času sama pokrivala svojo potrebo na hrani.

Kar se tiče Slovencev, je v njih najznačilnejši talenec za organizacijo. Posebno je dober mehanik in tehnik in bo v tej smeri svojim eretno poljedelskim bratom dal dostiga delavca in čimtelja, ko ga potrebuje in zahteva industrijsko predelavalna naših posebnih strovin.

Vojvodina in pa Banat naj na svojih bogatih prirodnih tleh nadalje izvršujeta svoje intenzivno pridelovanje žita, ki se bo stalno izvažalo in bo popravljalo našo valuto.

Tako se bodo energetske sile in prirodne sposobnosti dopolnjevale medsebojno v najlepši gospodarski harmoniji, ako se nam posreči, da vse te deloma še skrivne sile opretno organiziramo, — kar je prva naloga naše inteligence in naših umnikov — ustvari se država, ki bo pravi Eldorado in ki bo mogla, gospodarski močna in sigurna, vstopiti kot kulturni faktor v vrste drugih srečnejših narodov in držav, kvi so se moge nekoliko stoletij ranje svobodno razvijati in se izpopolniti.

Najvažnejša in najnujnejša vprašanja so: definitivna določitev mej, da se bodo moge vse sile ločiti dela notranje utrditve in ureditve valute, da nas bodo mogli prav oceniti in po določenem gotovem merilu.

V tem poslednjem vprašanju so se storile pogreške v Parizu in doma. Ali pri takem prevratu, ko gredo v umirajo stare države, ko se porode nove države in vstati zamrli narodi: je pravo čudo, da se niso storile še večje pogreške. Ne sme se torej radi karle zamuditi opozarjati — kajti ves čas se ni, se izvede postopno — in tako tudi v tem vprašanju.

In moje uverjenje je, da je za nas edina nada Amerika. In tverjen sem, da najdemo tam pomoči. Ko pridem v Pariz, ukrenem korake, da pridobim Ameriko za posojilo, ki naj bi z dvema tretjinama služilo kot z zlato krita podlaga valuti, a z eno tretjino kot kredit za trgovinski promet z inozemstvom, dokler se redni uvoz in izvoz ne izenačita, ali, — kar bo še boljše in potrebnejše: dokler ne bo izvezo nadkriljeval uvoz.

Ako si predočamo dimenzije, navadne v Ameriki, mislim, da bo tem skromnim željam zadosteno brez posebnega truda. Vseeno je, ali dobimo posojilo od države ali od zasebnega trusta. V prvem slučaju bosta odločala kongres in senat, in tu se naadejam da se stvar izvrši kraj velikih simpatij, s katerimi spremlja Amerika postanek Jugoslavije. V drugem slučaju bodo potrebna jamstva in zastave. Tesnejši stik z Američanom, ki bi prišel v deželo kot prijatelj, bi je koristil kar bi se od nje veliko naučili, posebno, kar se tiče trgovske organizacije. Točno bom informiral Ameriko in Anglijo o pravem položaju, o absolutni edinstvenosti naroda in o nedvomni stabilnosti države in monarhije SHS.

Domače vesti.

Podčrtnemo še enkrat iz Glanka v »Il Resto del Carlino« (glej včerajšnje »Edinost«) stav: »Da bi zastopnikom Italije v Parizu uspela obramba

nekaterih političnih in militarnih pogovov na Jadranski morji da narod Italijanski obrani svo avest o svojih neoporečnih prevladi, ki naj bi uresničeno v primorjem izostala. — In pa zaključni stavek: »Italija, da je sedaj najnujnejše, da priporočamo narodu disciplino — — — naj se strne zvesto in silno v pakt svobode in neodvisnosti, gospodarske in politične.«

III. seje mestnega sveta. Pri vsaki vladi je bila in bo opozicija. To je tudi zelo koristno, ker se na ta način bistrijo pojmi, in je vsak prišljen, da misli kaj predlaga in kaj sklepa, če že ne radi drugzga, vsaj zato, da se ne osmeši. Opozicija je torej koristna, če je res opozicija. Pri včerajšnji III. seji mestnega sveta smo pa dobili vtisk, da gre tu samo za navidezno opozicijo, samo da ljudje rečejo: »Oho! tu pa se resno dela!«

Zupan je otvoril sejo in je izrazil svoje veselje na tem, da so se mestni delegatje udeležili te tretje seje v številu (46), ki omogoča veljavno glasovanje. Na te besede je vstal Pincherle (opozicijska naznanec) ter izjavil, da mu je bil dnevni red te seje naznanjen samo dve uri pred sejo, tako da ni imel časa, da bi se resno pogledil v ta vprašanje. Videl je samo, da gre za neko posojilo 170 milijonov. Za tako važen predlog ne more torej glasovati na lahko roko.

Vstane nato Brocchi, ki očita Pincherlu, da se ni udeležil seji f.n. komisije, se ne zanima za občin. zadeve; če noče sodelovati pri skupnem delu, naj se odide; danes da se ne sklepa o novih predlogih, ker da so ti vsi predlogi, ki jih je mestni svet že davno sklenil. »Treba je,« je zaključil Brocchi, »pripraviti polje, na katerem bodo mogli izvrševati faktorji, ki pridejo za nami, začeti svoje delo.«

Pincherle prigovarja to in ono, a končno se pomiri in sede: opozicija je izginila...

In sedaj gre sklepajenje lahko!

Določeno je: 50 milijonov za timavski vodovod, razun tega: povečanje vodovoda v Zvajah in provizorična zgradba vodnjaka v Sv. Ivanu pri Devinu za oskrbo mesta z vodo v prihodnjem poletju; 13 milijonov za zgradbo rezervne elektrarne; 2 milijona za popravilo pločnika; 43 milijonov za kanalizacijo i. dr. Drugi predlogi, kakor občinsko posojilo, zgradba hiše za starce in mladino, tramvajška proga med obema prostima lukama in odkupitev tramvaja, so odloženi na prihodnjo sejo, ki se bo vršila nočjo.

Le lingue straniere a scuola. Pod tem naslovom je priobčil »Lavoratore« od minulega ponedeljka iz peresa Giuseppe Celenticha, dopis v katerem se sklicuje pisec na izredno konferenco dne 27. junija v Soli v ul. delle Scuole nuove, kjer so razpravljali o pouku tujih jezikov, nemškega in — slovenskega!!! Pisec pa oporeka, vesti da bi se bila predlagala uvedba slovenskega kot učnega predmeta v svetlojakobskem okrožju. Priznava se je koristnost učenja tujih jezikov pri čemer se je dajala vrednost nemškemu in slovenskemu jeziku — prepuščajoč učenec izbiri. Ker pa ne bi mogli učiti obeh jezikov v isti šoli, se je predlagalo, naj se en tuj jezik poučuje v eni, drugi v drugi šoli.

Uvoz avstro-ogrskih valute z ene strani premirne črte in izmenjava po 40 %. V svrhu, da se pravično urede nekatera vprašanja, nastala vsled izmenjave valute v Trentinu in v Julijski Benečiji, je vgovorno z ministrstvom državnega zaklada izdalo italijansko vrhovno poveljstvo naslednje naredbo:

1. Denarni zavodi v Trentinu in v Julijski Benečiji, kateri imajo vlozene njih pripadajoče blaginjske fonde pri svojih kontrahat ali filijalkah onstran premirne črte, morejo zopet uvesti omenjene svote ter doseči izmenjavo po 40%, to pa je v mejah blaginjskih zalog, kakor izhajajo iz situacijskega izveščka (izveščka o stanju) vsakega posameznega zavoda z dne 3. novembra 1918.

2. Zneske v kronah, položene pri zasebnih ali bankah onstran premirne črte, pripadajoče zasebnikom ali zavodom, ki so prislojli v Trentinu ali v Julijski Benečiji ter imajo istotam svoje čitališke celotne sedež, more se svobodno uvažati, stavljati na dispozicijo ter menjati po 40%, ako se dokaže, da so bili ti zneski položeni pri nekdanjih avstro-ogrskih zavodih pred 3. novembrom 1918. Ta dokaz more izhajati iz dokumenta izdanega od zavoda oziroma od dolžnika, iz katerega naj izhaja aktivni saldo tekočega računa ali hranilne vloge dne 3. novembra 1918. Dokument mora biti vidiran od italijanske vojaške misije v inozemstvu.

Ako vsled poslovnih težkoti ali iz drugih vzrokov ne bi bilo mogoče preskrbeti si vidiranja s strani italijanske vojaške misije, ali pa, ako bi bilo potrebno, da se vršijo dolgotrajna raziskovanja v svrhu, da se dokaže verodostojnost dokumentov, bo mogoč kr. gubernatorat v izjemnih ter očitno nučnih slučajih dovoliti kreditnim zavodom na njihovo prošnjo, posojila v lirah v razmerju do 20% zneska vloge v kronah in sicer za čas ne preko treh mesecev, ter proti založitvi vlog samih.

3. Zasebniki, kateri so pristojni v Trentinu ali v Julijski Benečiji ter se ne nahajajo onstran demarkacijske črte, morejo — ako bivanje onstran premirne črte ni svojevoljno — svoje vloge pri zavodih, glasoče se na k-one, premeniti v druge enakovredne vloge pri zavodu »Banca d'Italia« ter čakati na nadaljnje določbe, ki jih izda vlada v pogledu izmenjave valute, to pa brez nobenega jamstva ne s strani vlade, ne s strani banke. Vsaka vloga bo morala biti opremljena z izjavo, podpisano od vlagatelja, s katero ta naznači svojo pristojnost ter spritje na svojo častno besedo, da so položene krono izključno njegova last.

V nobenem izmed treh goraj omenjenih slučajev se ne pripuste k izmenjavi žigosane kronne.

Opozarjamo vse naše denarne zavode ter zasebnike, kateri imajo naložene zneske onstran premirne črte na gornjo naredbo, ker izhaja iz nje, vzemši v obzir današnje kurze, v korist vlagateljev kurzna razlika od 40%.

Nužno potrebno je, da si posamezniki kakor tudi naše hranilnice in posojilnice, posebno one, ki so imele naložene glavnice bodisi v Ljubljani, v Celju ali drugje, preskrbijo čimprej potrebne dokumente in sicer legalizirano izjavo zavoda, pri katerem imajo naložen svoj denar, ki naj izpričuje, kakšni visoki je bil saldo računa dne 3. novembra 1918, katero izjavo naj čedo vidnati s strani v postev prihajajoče italijanske vojaške misije. Posebno opozarjamo na to, da žigosane kronne niso pripuščene k izmenjavi po 40%, vsled česar bi se moral uvesti odgovarjajoči znesek nežigosanih kron.

po 70 st. Razprodaja se vrši vsak dan pri blagajni v veži »Narodnega doma« od 9—12 dopoldne in od 15—18 popoldne. — Ker je čisti dobiček namenjen zgolj v kulturne svrhe, važno glavno občinstvo najnujnejše, da se v običnem številu udeleži tega večera in s tem pokaže svojo blagobotno naklonenost do svojega dijaštva in njega vzvišenih namenov.

Zdravstveno stanje v Trstu. V času od 5. do 12. t. m. je mestni fizikat ugotovil 21 novih slučajev nalezljivih bolezni in sicer: davice 2, škrlatne 8 (Nova mitnica, Sv. Ivan po 2, Novo mesto, Stara mitnica, Farneto, od drugod po 1), trebušnega legarja 7, pegastega legarja 1, driske 2, vnetja možganske mrene 1. Umrlo so 3 osebe, vse v bolnišnici, 1 za škrlatno, 1 za trebušnega legarjem in 1 za pegastim legarjem.

Meso za bolnike se bo ta teden v sredo, četrtek in petek prodajalo proti predložitvi zdravniškega izpričevala v naslednjih mesnicah: Lenarduzzi, ul. Gattieri 21; Rossi, ul. Sette fontane 34; Rizzion, Carola zg. 16; Benini, ul. Capitelli 14; Loy, ul. Garibaldi 4; Petronio, ul. Instituto 38. — Mesnice bodo odprte od 7 do 1030.

Ustanovni občni zbor podružnice »Ljudskega odra« pri Sv. Ivanu se je vršil v nedeljo, 13. julija. Prijavljenih 180 članov. Matični predsednik dr. L. Cermelj pozdravi navzoče in poda besedo tajniku Kulturnega sveta v Trstu, ki v kratkih besedah razloži pomen in namen »Ljudskega odra«. Prečita se podružniška pravila, ki se sprejmejo. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: dr. Lj. Vadal, predsednik; V. Trobec, Fr. Udovič, Iva Sabadinova, B. Hvala, Biresa J., Pahor K., Valentini, dr. Krnev, odborniki; Stegar, Carga, Kodrič D., nadzorniki.

Promet v pristančnici. Prišli so včeraj: »Dardan« iz Newyorka, »Zriny« iz Barija, »Lapad« iz Balmora, »Karlsbad« iz Port-Saida, »Venezia« iz Benetk in »Fazor« iz Fladelfije; odšli pa: »B. Bruck« v Benetke.

Konj za je brnili. Kočljak Jakob Milena, star 32 let, ki stanuje v ul. Sette Fontane 122, je imel včeraj nesrečen dan. Popravil je opremo na svojem konju, ki pa je nenadoma poskočil in ga brnil s tako silo, da je revež odletel z vso silo v stran in padel na tla. Poklicali so zdravnika rešitve postaje, ki je ugotovil, da si je nesrečni kočljak zlomil pri padcu tihnik, a konj mu je s svojo brco prebil dva rebra. Peljali so ga v bolnišnico.

Nesreča na delu. Kurjač Ernest Sussak, star 20 let je včeraj padel v podpalubje parnika 556, ki se nahaja v popravni v ladjedelnici. Poklicali so zdravnika rešitve postaje, ki mu je dal prvo pomoč. Ubogi kurjač je dobil pri padcu razne poškodbe na glavi, a razun tega še živčni napad. Peljali so ga na dom v ulici Scoreria 2. — V ladjedelnici pri Sv. Marku je padel delavec Ivan Dovanzo, star 53 let, z nekega voza in si razbil desno koleno. Zdravnik rešitve postaje mu je dal prvo pomoč.

Prišel je pod kočjo. V ulici Carintia je prišel včeraj pod kočjo desetnik Martin Torquato, star 21 let, in dobil precej težke poškodbe. Na rešilni postaji so mu dali prvo pomoč.

Književnost in umetnost.

M. Stepančičeva: Slovensko italijanska slovnica. Poznam italijanski jezik, ali poznam ga le površno, kakor ga pozna sploh večina tržaških Slovencev. Zato sem si rada kupila slovensko-italijansko slovnico, ki jo je sestavila in podala v razprodajo ga. Marica Stepančič (Gregorič). Kupila pa sem si to knjigo, ali kakor jo ona imenuje področje, tem rajši, ker poznam že njeno prejšnjo italijansko-slovensko področje, namenjeno Italijanom. Kar se tiče te, mislim, da ne storim nič napačnega, ker velja spisalateljci lahko kot bodilo, kar mi je rekel neki italijanski častnik, da lažje metode za učenje jezikov dozdaj ni še zapazil ne v angleško-italijanski, ne v francosko-italijanski slovnici. Iz naše italijansko-slovenske slovnice, da se lahko vsak človek sam nauči jezika, in ako si vzame učitelja, se privadi jeziku še poprej. Tako se je izrazil o njeni knjigi Italijan, a o tej, ki je spisana znanstveno, moram reči, da je ravno taka, če ne še boljša. Knjigi se vidi na prvi mah, da je zložena res po predpisih poučevanja in priroste razvijanja najbolj uporabljene načina.

Neki pisatelj sicer dajejo prednost onemu poučevanju, ki se prične naravnost z osrčjem slovnice, t. j. z glagolom, pa taka sestava, čeravno mogoče moderna, ipak ni za vsakogar, ker je veliko bolj zapletena. Stepančičeva slovnica pa, če tudi je namenjena za srednje in meščanske šole, vzame lahko v roke učenec višjih razredov ljudske šole. Saj je ravno »besedovanje« ki je določeno za učenje na pamet, razdeljeno na posamezne skupine in v isti zvezi kakor jih začne nazorni nauk v ljudski šoli. Kdor se učil iz te knjige in če mu manjka kak izraz, mu ni treba storiti drugega, kakor pogledati ono poglavje, kamor spada določna beseda, to je med »slostvo« ali med »javne naprave« ali med »hrano in pijačo«, ali med »rokodelstvo« in tako naprej. To budi povedano samo tako na splošno, samo da vzbudim zanimanje za knjigo, kakor zasluži pri vseh omh, ki bi so morda potrebovali, pa je niso še kupili.

Le mimogrede naj omenim, da je v knjigi sicer nekaj napak, ki so pa take, da si jih lahko vsakdo popravil brez truda. Največja hiba pri knjigi je po mojem mnenju njena previsoka cena 5 L. Ali kakor čujem, so bili tiskovni stroški taki, da spisalateljica ni mogla ravnati drugače, ako ni hotela biti na škodi. Sicer pa kdor se res hoče navaditi italijansko pravilno in na lahek način, ne bo odlašal zavojo cene, temveč si bo prilil pri pri čem drugem, ki mu je mogoče manj potrebno.

Le pridno naj vsakdo seže po nji, dokler je še naprodaj v Trstu, kajti kolikor mi je znano, jo spisalateljica namerava odpustiti kanalu preko meje. V razprodajo ima knjigo knjižarna Stoka in Schimpf, pa tudi vratar »Nar. doma« in gđ. Guštin v prodajalnici sveč v stranski ulici sv. Antona novega. Vse knjige pa ima v zalogi g. Stepančič, ki je lastnik trdnice Pipan v ulici Commerciale 5. K.

Borzna poročila.

Jadranska banka	250—255
Cosulich (Austroamericana)	610—620
Dalmatija (Parobr. dr.)	310—320
Gerolintich	1625—1700
Lloyd	1000—1050
Lussino	1650—1700
Martinovich	490—500
Navigazione Libera Triestina	1825—1875
Oceanica	480—500
Premuda	670—690
Tripcovich	600—615
Assicurazioni Generali	16500—16750
Rimione Adriatica	3000—3100
Ampelea	465—475
Cement Spalato	355—365
Cistilnica petroleja (Raff. Ott. Min.)	1600—1800
Cistilnica riža (Pilatura riso)	370—390
Krka	365—365 ex
Ladjedelnica v Trzinu (Cantiere)	320—340
Tržniška Tramway	227—235
Tržniška tvornica olin (Oleifici Triest)	950—1000

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristojbina 1. 1.—. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša pristojbina 1. 2.—.

VRATA, 90 za 190, okno z enim zapiralom, močnica za kmetijo, mizo proda po nizki ceni Antončič, Oberdanov trg 2. 3386

HIŠICE z vrhom, zemljišča velika in majhna se prodajo radi števila. Cena 4—32.600 lir. Naslov pove ins. odd. Edinosti pod št. 3383. 3383

PRAŠIKI za reje, zelo lepi, 6 do 8 tednov stari, se prodajo. Dean, Gornja Greta 405.

GOSPOD (sam) išče kuharico. Zglasiti se: Pendice di Scorcio št. 523, Villa Emilia. 3384

IZPRASAN šofer, sposoben za vsako popravilo, išče takoj službo. Naslov na ins. odd. Edinosti pod »Štev. 3371«.

SLOVENKA, MODISTKA se priporoča ocenjenim damam v mestu in okolici. Ulica Alessandro Volta št. 2 V. nadst., vrata 19.

KROJACNICA Avgust Stular ul. S. Francesco d'Assisi št. 34, III. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 3367

UČITELJICA izveščana v francoščini in nemščini, pripravila za izpite. Mesečno 12 lir. Acquedotto 33, IV. nadst. levo. P 711

FOTOGRAF A. JERKIC, Trst, ul. delle Poste št. 19. Gorica, Corso št. 36 na dvorišču. P 1233

PRODA se radi odhoda naslednje pošiljke: Omara, pisalna miza stariške oblike, pisalna miza v obliki tremosa, priroste dolge mize, razne šipe itd., ulica S. Francesco d'Assisi št. 4, IV. nad., v dvorišču. Remič, slikar. B 90

KUPIJEM cunje vsake vrste v vsaki množini po najvišjih cenah. Babič, Trst, ul. Modin grande št. 20. 3376

ZA UČENJE KLAVIRJA. Diplomirana klavirska učiteljica poučuje v klaviru po metodi konservatorija. Naslov pove inšerati oddelk Edinosti pod št. B 121. (B 121)

Od danes naprej se sprejemajo naročila za fotografije na porcelanu za nagrobne plošče.

Nasledniki ERM. TROCCA, Trst Corso G. Garibaldi 8 (ex Barriera vecchia).

Književnost in umetnost.

M. Stepančičeva: Slovensko italijanska slovnica. Poznam italijanski jezik, ali poznam ga le površno, kakor ga pozna sploh večina tržaških Slovencev. Zato sem si rada kupila slovensko-italijansko slovnico, ki jo je sestavila in podala v razprodajo ga. Marica Stepančič (Gregorič). Kupila pa sem si to knjigo, ali kakor jo ona imenuje področje, tem rajši, ker poznam že njeno prejšnjo italijansko-slovensko področje, namenjeno Italijanom. Kar se tiče te, mislim, da ne storim nič napačnega, ker velja spisalateljci lahko kot bodilo, kar mi je rekel neki italijanski častnik, da lažje metode za učenje jezikov dozdaj ni še zapazil ne v angleško-italijanski, ne v francosko-italijanski slovnici. Iz naše italijansko-slovenske slovnice, da se lahko vsak človek sam nauči jezika, in ako si vzame učitelja, se privadi jeziku še poprej. Tako se je izrazil o njeni knjigi Italijan, a o tej, ki je spisana znanstveno, moram reči, da je ravno taka, če ne še boljša. Knjigi se vidi na prvi mah, da je zložena res po predpisih poučevanja in priroste razvijanja najbolj uporabljene načina.

Neki pisatelj sicer dajejo prednost onemu poučevanju, ki se prične naravnost z osrčjem slovnice, t. j. z glagolom, pa taka sestava, čeravno mogoče moderna, ipak ni za vsakogar, ker je veliko bolj zapletena. Stepančičeva slovnica pa, če tudi je namenjena za srednje in meščanske šole, vzame lahko v roke učenec višjih razredov ljudske šole. Saj je ravno »besedovanje« ki je določeno za učenje na pamet, razdeljeno na posamezne skupine in v isti zvezi kakor jih začne nazorni nauk v ljudski šoli. Kdor se učil iz te knjige in če mu manjka kak izraz, mu ni treba storiti drugega, kakor pogledati ono poglavje, kamor spada določna beseda, to je med »slostvo« ali med »javne naprave« ali med »hrano in pijačo«, ali med »rokodelstvo« in tako naprej. To budi povedano samo tako na splošno, samo da vzbudim zanimanje za knjigo, kakor zasluži pri vseh omh, ki bi so morda potrebovali, pa je niso še kupili.

Le mimogrede naj omenim, da je v knjigi sicer nekaj napak, ki so pa take, da si jih lahko vsakdo popravil brez truda. Največja hiba pri knjigi je po mojem mnenju njena previsoka cena 5 L. Ali kakor čujem, so bili tiskovni stroški taki, da spisalateljica ni mogla ravnati drugače, ako ni hotela biti na škodi. Sicer pa kdor se res hoče navaditi italijansko pravilno in na lahek način, ne bo odlašal zavojo cene, temveč si bo prilil pri pri čem drugem, ki mu je mogoče manj potrebno.

Le pridno naj vsakdo seže po nji, dokler je še naprodaj v Trstu, kajti kolikor mi je znano, jo spisalateljica namerava odpustiti kanalu preko meje. V razprodajo ima knjigo knjižarna Stoka in Schimpf, pa tudi vratar »Nar. doma« in gđ. Guštin v prodajalnici sveč v stranski ulici sv. Antona novega. Vse knjige pa ima v zalogi g. Stepančič, ki je lastnik trdnice Pipan v ulici Commerciale 5. K.

Le pridno naj vsakdo seže po nji, dokler je še naprodaj v Trstu, kajti kolikor mi je znano, jo spisalateljica namerava odpustiti kanalu preko meje. V razprodajo ima knjigo knjižarna Stoka in Schimpf, pa tudi vratar »Nar. doma« in gđ. Guštin v prodajalnici sveč v stranski ulici sv. Antona novega. Vse knjige pa ima v zalogi g. Stepančič, ki je lastnik trdnice Pipan v ulici Commerciale 5. K.

Borzna poročila.

Jadranska banka	250—255
Cosulich (Austroamericana)	610—620
Dalmatija (Parobr. dr.)	310—320
Gerolintich	1625—1700
Lloyd	1000—1050
Lussino	1650—1700
Martinovich	490—500
Navigazione Libera Triestina	1825—1875
Oceanica	480—500
Premuda	670—690
Tripcovich	600—615
Assicurazioni Generali	16500—16750
Rimione Adriatica	3000—3100
Ampelea	465—475
Cement Spalato	355—365
Cistilnica petroleja (Raff. Ott. Min.)	1600—1800
Cistilnica riža (Pilatura riso)	370—390
Krka	365—365 ex
Ladjedelnica v Trzinu (Cantiere)	320—340
Tržniška Tramway	227—235
Tržniška tvornica olin (Oleifici Triest)	950—1000

Odhajanje in prihajanje vlakov.

Centralna postaja (južna.)

Odhodi:

0'15 D. v Belgrad in Bukarešt (čez Ljubljano in Zagreb).

2'— D. na Dunaj (čez Videm in Trbiž) vsak ponedeljek, sredo in petek.

5'30 O. v Tržič in Cervinjan (čez Bivio).

6'30 D. v Reko (čez St. Peter na Krasu).

6'55 H. v Benetke (čez Bivio) Tržič-Videm.

8'— R. v Milan, Pariz, London in Bordeaux.

8'30 O. v Logatec (zveza z Reko).

11'— D. v Benetke (čez Bivio-Cervinjan).

14'30 D. v Benetke (čez Tržič-Videm).

14'50 O. v Logatec (čez St. Peter na Krasu), Reko.

15'15 O. v Logatec in Reko.

17'35 B. v Videm čez Gorico.

18'20 O. v Reko čez St. Peter na Krasu.

20'15 D. na Dunaj čez Logatec.

Dohodi:

2'55 D. Z Dunaja (čez Trbiž in Videm) vsako sredo, petek in nedeljo.

7'— D. iz Bukarešta, Belgrada (čez Ljubljano in Zagreb).

8'25 O. iz Logatca.

9'20 O. iz Vidma (čez Gorico, Tržič, Nabrežino).

9'55 O. iz Reke (čez St. Peter na Krasu).

10'50 D. Z Dunaja (čez Logatec).

13'50 D. iz Rima (čez Bologno, Padovo, Benetke, Cervinjan).

16'30 D. iz Logatca in z Reke.

16'50 D. iz Benetke (čez Videm, Tržič).

18'30 O. iz Cervinjana in Tržica (čez Bivio).

19'15 H. iz Benetke, Cervinjana (čez Bivio).

20'55 O. iz Logatca (zveza z Reko).

23'30'— H. iz Benetke (čez Videm, Gorico, Tržič in Bivio).

23'20 D. Z Reke.

24'35 R. iz Londona, Pariza, Bordeauxa, Milana, Benetke.

Postaja pri Sv. Andreju.

Odhodi:

5'40 O. čez Herpelje v Rovinj, Kanfanar, Puho.

5'46 M. v Koper, Buje, Poreč.

7'30 O. čez Opčino v Ajdovščino, Gorico in Podbrdo.

8'30 M. v Buje čez Koper.

12'50 O. čez Herpelje v Kanfanar, Rovinj in Puho.

15'30 O. čez Opčine v Ajdovščino, Gorico in Podbrdo.

17'— O. čez Herpelje v Kanfanar, Rovinj, Pač.

17'16 M. čez Koper v Buje.

Dohodi:

8'25 M. iz Buji, Kopra itd.

10'05 O. iz Pule in medpostaj.

10'55 O. iz Podbrda, Gorice, čez Opčine.

16'25 O. iz Pule, Rovinja, Kanfanara, Herpelji, Divače.

19'20 M. iz Podbrda, Gorice čez Opčine.

21'45 M. iz Poreča, Buji (čez Koper).

22'35 O. iz Pule, Herpelji, Divače itd.

H. = Direktni vlak. O. = Osební vlak. H. = Hitri vlak. R. = Razkošni vlak. B. = Brozovlak. M. = Mešanec.